

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku upadłego M.T.
z udziałem Ś. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przy udziale Syndyka masy upadłości M.T. – R.S.
o ustalenie planu spłaty,
na skutek skargi kasacyjnej Ś. spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach
z 25 marca 2025 r., XIX Gz-KRZ/105/2024,

- I. odrzuca skargę w zakresie punktu 2 postanowienia;**
- II. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie;**
- III. nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 4 lipca 2024 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach w punkcie I ustalił, że w planie spłat uczestniczyć będą następujący wierzyciele: a) z tytułu kosztów postępowania pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w K. z wierzytelnością w kwocie 10.230 zł; b) z tytułu wierzytelności powstałych przed ogłoszeniem

upadłości: 1. Skarb Państwa - Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w O. z wierzytelnością w kwocie 300 zł uznanej w kategorii III; Ś. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. z wierzytelnością w kwocie 764 306,03 zł, z czego kwota 538 802,62 zł w kategorii II, kwota 225 563,41 zł w kategorii III; w punkcie II Sąd Rejonowy ustalił następujący plan spłaty wierzycieli w postępowaniu upadłościowym M.T. osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej: 1. upadły na spłatę swoich zobowiązań wobec wierzycieli będzie przeznaczał miesięcznie kwotę 2 000 zł w terminie do dnia 15 każdego miesiąca, poczynawszy od miesiąca następnego po miesiącu, w którym uprawomocni się postanowienie sądu o ustaleniu planu spłaty; 2. spłata będzie dokonywana na rzecz wierzycieli w następujących miesięcznych kwotach: 1) Skarb Państwa Sąd Rejonowy w K. rata 1 do 5 w kwocie 2.000 zł, b) rata 6 w kwocie 230 zł, 2) Ś. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.: a) rata 6 – 1.770,00 zł; b) rata 7 do 57 – 2.000,00 zł. W punkcie IV Sąd ten określił, że okres, w którym upadły będzie zobowiązany spłacać zobowiązania będzie wynosił 57 miesięcy; w punkcie V ustalił, że upadły doprowadził do swojej niewypłacalności wskutek rażącego niedbalstwa, a w punkcie VI wskazał, że nieobjęta planem spłaty część zobowiązań upadłego M.T. powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

Postanowieniem z 25 marca 2025 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił zażalenie wierzyciela Ś. sp. z.o.o. w K. (pkt 1) i oddalił wniosek dłużnika o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego (2).

Ś. sp. z.o.o. w K. wniosła skargę kasacyjną, w której zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na rozbieżności w orzecznictwie i istotne zagadnienie prawne, które ujęła w formie pytania: „Czy zaliczenie do okresów spłaty, o których mowa w art. 491¹⁵ ust. 1 pkt 4 oraz ust. 1a-1c pr.up. okresu spłaty sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości do dnia ustalenia planu spłaty wierzycieli jest podstawą ustalenia innej niż pierwotna ilość rat przewidzianych w planie spłaty, które w skrajnie

niekorzystnym dla wierzyciela przypadku – gdy postępowanie upadłościowe trwałoby przez cały okres od upływu sześciu miesięcy po wszczęciu postępowania upadłościowego, mogłoby doprowadzić do zniweczenia celu postępowania upadłościowego”. Skarżący zwrócił także uwagę, że Sąd Okręgowy błędnie nie zasądził rat progresywnych, uwzględniających zarówno wieloletni okres spłat, jak i każdorazowe możliwości zarobkowe upadłego.

W odpowiedzi syndyk masy upadłości M.T. wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i o zasądzenie na jego rzecz od Ś. sp. z o.o. w K. zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna w zakresie zasakrzenia pkt 2 postanowienia Sądu Okręgowego jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu.

W pozostałym zakresie nie kwalifikuje się do przyjęcia do rozpoznania. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy

tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Bliższa analiza skargi kasacyjnej wykazała, że w sprawie nie zachodzą powołane wyżej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W świetle art. 491¹⁵ ust 4 pr. up. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego oraz wierzycieli co do treści i terminów planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności oraz stopień zaspokojenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym. Plan spłaty ustala się biorąc pod uwagę przyszłą hipotetyczną sytuację upadłego na dzień orzekania (art. 229 ust. 1 pr. upadł. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c.). Plan spłaty nie

podlega waloryzacji „na przyszłość”, ponieważ w razie zmiany okoliczności zastosowanie znajduje art. 491¹⁹ pr.upadł., który w określonych sytuacjach dopuszcza zmianę planu spłaty. Treść art. 491¹⁹ ust. 3 pr. upadł. wyklucza jednak możliwość zmiany planu spłaty wierzycieli z uwagi na zwiększenie wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[a.ł.]

Agnieszka Jurkowska-Chocyk